

EUROPEISKE HELÅRS REISEFORSIKRING

FORSIKRINGSVILKÅR ERA2-5

Gjelder fra juni 2018

INNHold

Oversikt over forsikringen.....	1	7 Ansvar	11
1 Generelt.....	2	8 Rettshjelp.....	12
2 Avbestilling.....	3	9 Evakuering.....	13
3 Forsinkelser.....	4	10 Kjæledyr - veterinærutgifter	13
4 Personlige eiendeler	5	11 Egenandel leiebil på feriereise	13
5 Sykdom og ulykke på reise.....	7	12 Tilleggsforsikring for ekspedisjoner.....	13
6 Reiseulykke	8	13 Felles bestemmelser	13

OVERSIKT OVER FORSIKRINGEN

Dette er en kort oversikt over innholdet i forsikringen. Det er mulig å velge superforsikring og ekspedisjonsforsikring i tillegg. Hva som er avtalt, fremgår av forsikringsbeviset og vilkårene.

Avbestilling

Forsikringen omfatter avbestillingsomkostninger du ikke får refundert fra hotell, reisearrangør eller utleier dersom du må avbestille en reise på grunn av årsaker som fremgår av vilkåret.

Forsinkelser

Forsikringen omfatter merutgifter til transport og overnatting ved forsinket avgang og innhenting av en fastlagt reiserute. Forsikringen omfatter også nødvendige innkjøp når bagasjen din er forsinket.

Personlige eiendeler

Forsikringen omfatter eiendeler du har med deg på reise, og som enten går tapt eller blir skadet på grunn av årsaker som fremgår av vilkåret.

Sykdom og ulykke på reise

Forsikringen omfatter utgifter til behandling, transport og tilkallelse dersom du blir akutt syk skadet i en ulykke eller dør på reise. Forsikringen omfatter også merutgifter til hjemkallelse, returreise og kompensasjon for tapte feriedager.

Reiseulykke

Forsikringen omfatter behandlingsutgifter, varig medisinsk invaliditet og dødsfall etter en ulykkesskade som inntreffer på reise.

Ansvar

Forsikringen omfatter det økonomiske erstatningsansvaret du kan bli holdt ansvarlig for etter en skade du har forårsaket på en annen person eller en annens eiendeler.

Rettshjelp

Forsikringen omfatter utgifter til advokat eller annen juridisk bistand dersom du under reisen blir part i en privat rettsvist.

Evakuering

Forsikringen omfatter merutgifter til reise og overnatting ved evakuering til nærmeste sikre destinasjon eller til hjemsted i Norge.

Kjæledyr – veterinærutgifter

Forsikringen omfatter veterinærutgifter dersom kjæledyret ditt blir akutt syk eller skadet i en ulykke på reisen.

Super – valgfritt tillegg

Super gjelder for lengre reiser, har høyere forsikringssummer, uhellsdekning og refusjon av egenandel ved tyveri eller skade på leiebil. Den inneholder også vilkårsgaranti når du har flyttet forsikringen fra et annet selskap.

Tilleggsforsikring – ekspedisjoner

Det er mulig å kjøpe ekspedisjonsforsikring som et tillegg til reiseforsikringen. Den vil omfatte turer som utgjør stor risiko og vil sikre deg hjelp i utilgjengelige områder.

I tillegg til vilkårene gjelder

- Forsikringsbeviset med angitte spesifikasjoner
- Generelle vilkår
- Forsikringsavtaleloven av 16. juni 1989 (FAL) i den utstrekning den ikke er fraveket i vilkårene.
- Lov av 10. juni 1988 om forsikringsvirksomhet (Forsikringsvirksomhetsloven).
- Forsikringsbeviset med angitte spesifikasjoner gjelder foran vilkårene.

1 GENERELT

1.1 Definisjoner

Forsikringssum: Det beløp som er avtalt for forsikringen og som fremkommer av forsikringsbeviset.

Forsikringstaker: Den som ifølge forsikringsbeviset har inngått forsikringsavtalen. Hvis flere er angitt i forsikringsbeviset, er det den som er angitt først som er forsikringstaker.

Forsikrede: Den person hvis liv og helse forsikringen knytter seg til.

Sikrede: Den som etter forsikringsavtalen vil ha krav på erstatning eller forsikringssum. I ansvarsforsikring er sikrede den hvis erstatningsansvar er dekket.

Nærmeste familie: Ektefelle, samboer, registrert partner, barn, barnebarn, oldebarn, foreldre, besteforeldre, oldeforeldre, søsken, svogere, svigerinner, svigerforeldre og svigerbarn.

Samboer: Den som lever sammen med forsikringstaker i et ekteskapslignende forhold og har samme bostedsadresse i Norge, registrert i Folkeregisteret.

Eneste reiseledsager: Den person som er registrert som ditt eneste reisefølge og som skal foreta hele reisen sammen med deg.

Merutgifter: Utgifter som bare påløper fordi et skadetilfelle er inntruffet.

Innsjekket bagasje: Personlige eiendeler som du mot kvittering har overlatt fly-/båt-/tog-/busselskap for transport når du selv reiser sammen med transportmiddelet.

1.2 Hvem forsikringen gjelder for

Forsikringen gjelder for den eller de personene som er angitt i forsikringsbeviset. Forutsetningen for at forsikringen skal gjelde er at sikrede/forsikrede har bosted i Norge registrert i Folkeregisteret, og er medlem i norsk folketrygd.

For familieforsikringen gjelder følgende:

- Ektefelle, samboer eller registrert partner er forsikret hvis denne har samme adresse som forsikringstaker, registrert i Folkeregisteret. Ektefellen er likevel ikke omfattet av forsikringen fra det tidspunkt det er avsagt dom for eller gitt bevilling til separasjon eller skilsmisse, selv om avgjørelsen ikke er rettskraftig eller endelig.
- Samboer har etter norsk lov bare rett til utbetaling av dødsfallserstatning dersom han eller hun er oppnevnt som begunstiget.
- Barn av forsikringstaker eller dennes ektefelle, samboer eller registrerte partner er medforsikret til barnet har fylt 21 år. Barnet må ha samme folkeregistrerte bostedsadresse som en av sine foreldre.

Med barn menes

- dine egne barn, også særkullsbarn
- din ektefelles, samboers eller partners særkullsbarn
- adoptivbarn. Barnet er medforsikret fra det tidspunkt du har overtatt den faktiske omsorgen for barnet
- fosterbarn. Barnet må ha samme folkeregistrerte bostedsadresse som deg

Med Super reise familieforsikring omfattes også barnebarn og oldebarn under 21 år av forsikringen, når de er på reise sammen med forsikringstaker.

1.3 Når forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder på reise og er begrenset til et visst antall dager per reise. Antall avtalte reisedager fremkommer i forsikringsbeviset.

En reise starter når du forlater den bostedsadressen i Norge som forsikringen er registrert på, og til du er tilbake på samme adresse.

Avbestillingsforsikringen gjelder i perioden fra du betaler reisen, og opphører når du forlater bostedsadressen på avreisedatoen.

Forsikringen må være gyldig før reisen starter.

1.4 Hvor forsikringen gjelder

Forsikringen gjelder på reiser i hele verden.

Forsikringen gjelder ikke når du oppholder deg

- på bostedsadressen din
- på undervisningssted/studiested i Norge i undervisningstiden/studietiden

- på arbeidssted i Norge i arbeidstiden.

Forsikringene Ansvar, Rettshjelp og Kjæledyr gjelder kun på reiser utenfor Norden. Kjæledyr gjelder i tillegg kun innenfor EU/EØS.

Forsikringen gjelder ikke på reiser til områder som Utenriksdepartementet

- fraråder reise til eller opphold i
- fraråder reise til eller opphold i som ikke er strengt nødvendig

Forsikringen gjelder heller ikke ekspedisjoner, det vil si spesielt risikofylte turer til steder hvor det er dårlig infrastruktur, langt til nærmeste sykehus eller vanskelig å få tak i helsepersonell eller transport.

Eksempler på ekspedisjoner er

- turer til Arktis, Antarktis, Sibir, Amazonas, Himalaya, Andesfjellene og Nord-Canadas villmark
- skiturer på Grønland, sykling gjennom Sahara og topturer i Alpene
- turer på fjell over 5 000 meter

Du kan kjøpe tilleggsdekning som omfatter ekspedisjoner. Se også kapittel 12.

1.5 Streik, lockout og konkurs

Forsikringen omfatter ikke tap, skade eller utgifter som direkte eller indirekte har sammenheng med streik, lockout eller annen form for arbeidskonflikt. Økonomisk tap på grunn av konkurs er heller ikke omfattet.

1.6 Tappt arbeidsfortjeneste

Forsikringen omfatter ikke tappt arbeidsfortjeneste – uansett årsak.

2 AVBESTILLING

2.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter tapte reisekostnader som følge av avbestilling. Med reisekostnader mener vi det du har betalt for reise, overnatting, leieforhold og arrangementer på den avbestilte reisen. Forsikringen må være kjøpt før første innbetaling er foretatt.

2.2 Hva vi erstatter

Vi erstatter de reisekostnader du har betalt før hendelsen som medførte behov for avbestilling inntraff.

Hvis du har kjøpt reisearrangørens avbestillingsbeskyttelse eller avbestillingsgaranti, erstatter vi bare reisearrangørens avbestillingsgebyr.

Avbestillingen må skyldes en av hendelsene som er nevnt nedenfor.

2.2.1 Sykdom og ulykke

Hvis en av følgende personer blir uventet, akutt og behandlingskrevende syk, alvorlig skadet i en ulykke, eller dør:

- Du eller noen i din nærmeste familie (se punkt 1.1).
- Din eneste reiseledsager eller noen i dennes nærmeste familie (se punkt 1.1).
- En i ditt reisefølge, når inntil seks personer har kjøpt reisen sammen, med lik destinasjon og avreisedato.
- En nøkkelperson i ditt reisefølge, som du er avhengig av for å kunne gjennomføre reisen (f. eks. sjåfør, skipper eller dirigent).

Forverring av sykdom eller lidelse som er kjent før reisen er betalt, er ikke å anse som uventet og akutt sykdom.

2.2.2 Endret dato for operasjon

Hvis du, din ektefelle/samboer, barn eller eneste reiseledsager får endringsmelding om en fastsatt dato for operasjon, medisinsk behandling eller undersøkelse mindre enn 14 dager før avreise.

2.2.3 Gravitet

Hvis du, din ektefelle/samboer eller eneste reiseledsager føder eller får alvorlige graviditetskomplikasjoner før uke 36.

2.2.4 Samlivsbrudd

Samlivsbrudd mellom deg og din ektefelle/samboer når dere skal på felles reise.

2.2.5 Innkalling til rettsak

Hvis du, din ektefelle/samboer, barn eller eneste reiseledsager blir innkalt som jurymedlem, meddommer eller vitne i en rettsak.

2.2.6 Skade på bolig, fritidsbolig eller forretning

Når din bolig, fritidsbolig eller forretning blir utsatt for plutselig og alvorlig skade som krever at du selv er tilstede.

2.2.7 Krig, terror og epidemi

Når det på reisemålet inntreffer krig, terror, politisk uro eller epidemi, og Utenriksdepartementet eller Folkehelseinstituttet fraråder reiser til området.

Avbestillingsomkostninger erstattes for reiser som avbestilles innen 14 dager fra reiserådet publiseres.

2.2.8 Naturkatastrofe

Når det på reisemålet inntreffer en naturkatastrofe som gjør reisemålet utilgjengelig, eller når denne medfører at det er fare for liv og helse å oppholde seg.

2.3 Hva forsikringen ikke omfatter

2.3.1 Vi erstatter ikke avbestilling som skyldes

- sykehusopphold, utredning, undersøkelse, behandling eller rekonvalesens som tar lengre tid enn planlagt
- innkalling til behandling, utredning eller operasjon når du sto på venteliste før reisen ble betalt

2.3.2 Forsikringen omfatter ikke

- egen timeshare-andel, inkludert årlige kostnader og tapte leieinntekter
- det du kan kreve refundert av reisearrangør, transportør eller utleier i henhold til gjeldende avbestillingsbestemmelser
- bonuspoeng, CashPoints og andre medlemsfordeler
- reisekostnader du har betalt for andre enn deg selv eller medforsikrede på denne forsikringsavtalen
- reiser som er overdratt til andre
- reiser, arrangementer eller leieforhold som avlyses av arrangør eller utleier
- tjenestereiser

2.4 Sikkerhetsforskrift:

Straks det er klart at reisen ikke kan gjennomføres, plikter du å avbestille reise, opphold eller leieforhold og forholde deg til reisearrangørens avbestillingsbestemmelser for reisen.

Om konsekvensen av å ikke overholde sikkerhetsforskriften (se punkt 13.2 og FAL § 4-8).

2.5 Dokumentasjonskrav

Følgende må sendes inn ved krav om erstatning:

- Originale reisedokumenter og kvitteringer for betalte reisekostnader.
- Bekreftelse fra reisearrangør som viser dato for avbestilling og hva du kan få refundert.
- Legeattest som bekrefter at avbestillingen skyldes uventet, akutt og behandlingskrevende sykdom, ulykkesskade eller dødsfall, inntruffet før avreise.
- Skaderapport fra forsikringsselskap, eller politirapport, som bekrefter hendelsen.

3 FORSINKELSER

3.1 Forsinket reise

Forsikringen omfatter merutgifter til reise og overnatting når en forsinkelse oppstår etter at din reise er påbegynt.

3.1.1 Hva vi erstatter

Vi erstatter rimelige og nødvendige merutgifter til overnatting og innhenting av reiseruten, når

- ditt forhåndsbetalte offentlige transportmiddel ikke går til avtalt tid. Utgifter til transport er begrenset til 3 000 kroner per person
- du kommer for sent til forhåndsbetalt transport, og forsinkelsen er på minst 1,5 timer

Forsinkelsen må skyldes

- ekstremvær, trafikkuhell eller annen hendelse som fører til ekstraordinære trafikforhold
- teknisk feil eller trafikkuhell som forsinker det offentlige transportmiddelet du reiser med, eller skal reise med eller
- teknisk feil eller trafikkuhell som krever berging av det private kjøretøyet du reiser med

3.1.2 Hva vi ikke erstatter

Vi erstatter ikke

- utgifter ved flyforsinkelse, kansellering eller overbooking som omfattes av EU-direktiv 261/2004 og som flyselskapene selv har erstatningsansvaret for
- utgifter til mat og drikke

3.1.3 Dokumentasjonskrav

Følgende dokumentasjon må sendes inn ved krav om erstatning:

- Skriftlig bekreftelse på forsinkelsen og årsaken til den fra reisearrangør, trafikkselskap eller bergingsselskap.
- Dokumentasjon for merutgifter til transport og overnatting.

Med Super reise omfattes også:

3.2 Tapt hotell og arrangement ved forsinkelse

3.2.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter betalte utgifter til inntil én hotellovernatting og billetter til et arrangement som du ikke får benyttet på grunn av en forsinkelse.

Forsinkelsen må være på minst 8 timer og en direkte årsak av hendelsene som er nevnt i punkt 3.1. Forsinkelsen beregnes ut fra arrangørens ordinære ruteplan med eventuelle endringer som ble gjort tilgjengelig for deg før reisen begynte.

Vi erstatter inntil 5 000 kroner per person.

3.2.2 Hva forsikringen ikke omfatter

Forsikringen omfatter ikke

- tjenestereiser
- utgifter som kan refunderes av arrangør
- billetter som er overdratt til andre

3.2.3 Dokumentasjonskrav

Følgende dokumentasjon må sendes inn ved krav om erstatning:

- Skriftlig bekreftelse fra reisearrangør på årsaken til forsinkelsen, og at den var på minst 8 timer.
- Dokumentasjon for de utgiftene du krever refundert.

3.3 Forsinket/forbyttet bagasje

Forsikringen omfatter utgifter til innkjøp når bagasjen din er forsinket eller forbyttet.

3.3.1 Hva vi erstatter

Vi refunderer rimelige og nødvendige utgifter til kjøp av klær, toalettsaker eller leie av nødvendige reiseartikler som for eksempel barnevogn, ski, golfutstyr eller lignende i den perioden bagasjen er savnet.

Vi refunderer inntil 5 000 kroner per person, inntil 25 000 kroner per familie.

Dersom innsjekket bagasje ikke er tilgjengelig på grunn av flyforsinkelse som medfører ufrivillig transitt med overnatting, refunderes inntil 1 000 kroner per person, inntil 5 000 kroner per familie, for nødvendige innkjøp av klær og toalettsaker.

3.3.2 Hva vi ikke erstatter

Vi refunderer ikke innkjøp i løpet av hjemreisen eller etter hjemkomst.

3.3.3 Dokumentasjonskrav

Følgende dokumentasjon må sendes inn ved krav om refusjon:

- Skriftlig bekreftelse på forsinkelsen av transportør (PIR).
- Originalkvitteringer for utgiftene.

4 PERSONLIGE EIENDELER

4.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter personlige eiendeler som du har med deg for eget bruk under reise og opphold.

4.2 Hvilke tap og skader forsikringen gjelder for

4.2.1 Tyveri og ran (straffeloven §§ 321 og 327)

Eiendeler som er mistet eller bortkommet, og senere beholdt av en finner, regnes ikke som tyveri. Underslag og bedrageri er ikke tyveri.

4.2.2 Hærverk (straffeloven § 351 – forsettlig skadeverk)

Med dette menes at noen forsettlig skader eller ødelegger en forsikret gjenstand. Hærverk forårsaket av ektefelle, samboer, foreldre, søsken og barn er ikke omfattet.

4.2.3 Naturskade (lov om naturskadeforsikring)

Med naturskade menes skade som direkte skyldes naturulykke, det vil si skred, storm, flom, stormflo, jordskjelv eller vulkanutbrudd.

4.2.4 Trafikkskade

- Kollisjon, utforkjøring eller velt med motorkjøretøy, tilhenger, campingvogn eller sykkel.

- Kollisjon, kantring eller grunnstøting med båt, kano eller kajakk.

4.2.5 Brann, nedsoting, direkte lynnedslag og eksplosjon. Svi- og gnistskader regnes ikke som brann.

4.2.6 Vannskade i bygning

Med vannskade menes utstrømming fra bygningsrørledning eller vann som plutselig trenger inn i bygningen fra terreng eller grunn.

4.2.7 Skade på eller tap av innsjekket bagasje (se punkt 1.1) som er bekreftet av transportør. Skade på koffert eller annen emballasje er ikke omfattet.

4.2.8 Skadet eller tapt pass på grunn av årsaker nevnt i punkt 4.2.1 til 4.2.6.

Forsikringen omfatter rimelige og nødvendige utgifter til gjenanskaffelse av passet og innhenting av den fastlagte reiseruten.

Med Super reise omfattes også:

4.2.9 Uhell

Fysisk skade på personlige eiendeler med annen plutselig, ytre årsak enn nevnt i punkt 4.2.

Unntak, begrensninger og sikkerhetsforskrifter i kapittel 4 gjelder. Egenandelen er 1 000 kroner per gjenstand, men maksimalt 4 000 kroner per skadetilfelle.

4.3 Begrensninger

Innenfor avtalt forsikringssum erstatter vi

4.3.1 penger med inntil 5 000 kroner per person, inntil 10 000 kroner per familie per skadetilfelle.

4.3.2 klokker, smykker, perler, edelstener og edelt metall med inntil 30 000 kroner per skadetilfelle.

4.3.3 alle andre enkeltgjenstander med tilbehør enn de som står nevnt i punkt 4.3.2, med inntil 40 000 kroner per gjenstand.

4.4 Sikkerhetsforskrifter for kapittel 4

Sikkerhetsforskrifter er aktsomhetsregler som er fastsatt for å forebygge og begrense skade og tap. Er en sikkerhetsforskrift overtrådt, kan vårt ansvar settes ned eller falle bort (se punkt 13.2 og FAL § 4-8).

- 1 Du skal alltid holde tilsyn med dine personlige eiendeler og passe på at ingen gjenstander blir gjenglemt.
- 2 Personlige eiendeler du ikke bærer med deg skal oppbevares på en forsvarlig måte. Oppbevaringsstedet skal alltid lukkes og låses før det forlates. Nøkler/koder oppbevares utilgjengelig for uvedkommende. Vinduer og andre åpninger skal være helt lukket og låst.

- 3 Penger, pass, klokker, smykker, perler, edelstener og edelt metall skal ikke etterlates i kjøretøy, campingvogn, båt, telt, eller i rom som andre enn du og ditt nære reisefølge har adgang til.
- 4 Sykkel skal være låst når den ikke er i bruk. Når sykkel forlages skal montert tilbehør som lett kan demonteres, for eksempel GPS, sykkelcomputer, wattmåler o.l. ikke etterlates på sykkelen.
- 5 Du skal ikke sende elektronisk eller optisk utstyr, skjøre gjenstander, bedervelige matvarer, medisiner, penger, pass, klokker, smykker, perler, edelstener og edelt metall, som innsjekket bagasje.

4.5 Hva vi ikke erstatter

4.5.1 Gjenstander vi ikke erstatter:

- Motorkjøretøy, campingvogner og båter med tilbehør.
- Flyttegods og møbler.
- Verdipapirer, dokumenter, datafiler og programvare.
- Samlinger – gjenstander med samlerinteresse eller samleverdi.
- Dyr.
- Gjenstander som er anskaffet av arbeidsgiver eller er anskaffet i forbindelse med yrke, næringsvirksomhet eller annet inntektsgivende arbeid.

4.5.2 Skader og tap vi ikke erstatter:

- Skade som skyldes gjenstandens vanlige bruk.
- Kosmetiske skader som riper, rifter, skraper, flekker o.l.
- Økonomisk tap som følge av tapte eller skadede eiendeler.
- Skade på gjenstander under transport som skyldes at væske har rent ut, at gjenstander er knust eller at gjenstander har forårsaket skade på grunn av sin tilstand eller form.
- Gjenstander som er kjøpt eller mottatt som gave utenfor Norge og som ikke er deklart ved innførsel i henhold til gjeldende regelverk. Se Tolloven/Merverdiavgiftsloven med forskrifter.

4.6 Skadeoppgjørregler

Bestemmelsene nedenfor gjelder istedenfor FAL § 6-1.

4.6.1 Meldeplikt

Tyveri, innbrudd og andre tap eller skader skal straks meldes til lokalt politi, hotell eller reiseleder på stedet. Tap eller skade under transport skal straks meldes transportøren og bekrefte med PIR-rapport.

Hvis bortkomne gjenstander kommer til rette etter at erstatning er utbetalt, plikter du straks å underrette oss. Du har da rett til å beholde gjenstandene mot å betale erstatningen tilbake innen 14 dager etter at gjenstandene er kommet til rette. I motsatt fall blir gjenstandene vår eiendom (FAL § 8-1).

Vi har rett til å be flyselskap, politi med flere om å overlevere erstattede gjenstander som kommer til rette til oss. Du skal da varsles med tilbud om å få utlevert gjenstandene mot å betale erstatningen tilbake.

4.6.2 Dokumentasjonsplikt

Du skal snarest gi oss opplysninger og dokumenter som vi trenger for å beregne vårt ansvar og utbetale erstatning, for eksempel kvitteringer og garantibevis. Du må ta vare på skadede gjenstander og på forespørsel sende dem til oss (FAL § 8-1).

4.6.3 Erstatningen

Erstatningsgrunnlaget settes til hva det vil koste å

- reparere skadet gjenstand til samme eller i det vesentlige samme stand som da skaden inntraff, beregnet etter prisen på skadedagen.
- gjenskaffe samme eller i det vesentlige samme gjenstand, beregnet etter prisen på skadedagen.

Erstatningsgrunnlaget kan ikke settes høyere enn verdien før skaden, fratrukket gjenverdi etter skaden. Det gjøres fradrag for verdiøkning fordi brukt gjenstand erstattes med en ny.

Fradrag gjøres for alder, bruk og nedsatt anvendelighet, og på grunnlag av gjenstandens antatte brukstid.

Antikviteter, kunstgjenstander, og andre gjenstander som er mottatt brukt, som arv, gave eller er kjøpt brukt, erstattes etter gjenanskaffelsespris for tilsvarende brukt gjenstand eller etter omsetningsverdien.

Vi kan avgjøre om skaden eller tapet skal erstattes ved kontantoppgjør, reparasjon eller gjenanskaffelse, eller at vi fremskaffer tilsvarende, eller vesentlig tilsvarende gjenstand.

Ved kontantoppgjør kan erstatningen ikke overstige det vi hadde måttet betale for reparasjon eller gjenanskaffelse. Ved reparasjon eller gjenanskaffelse, har vi rett til å bestemme hvilken reparatør eller leverandør som skal benyttes.

Tapte eller skadede eiendeler, eller utgifter i forbindelse med dette, kan aldri kreves erstattet med mer enn ditt reelle økonomiske tap. Er det flere som dekker skaden eller tapet, overtar vi din rett til erstatning fra andre for det beløp du har fått utbetalt av oss.

Vi har rett til å kontrollere opplysningene dine ved henvendelser til forretninger eller andre, og har ikke plikt til å betale erstatning før nødvendige undersøkelser er avsluttet.

5 SYKDOM OG ULYKKE PÅ REISE

5.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter nødvendige og dokumenterte utgifter på grunn av at du blir uventet og akutt syk, skadet i en ulykke eller dør som følge av en slik hendelse. Forverring av sykdom/lidelse som er kjent før avreise er ikke å anse som uventet og akutt sykdom inntruffet på reisen.

Utgiftene må påløpe på reisen, innenfor det antall reisedager som forsikringen gjelder for.

Forsikringen omfatter utgifter til

- nødvendig og vanlig medisinsk behandling
- tilkallelse
- hjemtransport
- returreise
- innhenting av en fastlagt reiserute

I tillegg omfatter forsikringen

- kompensasjon for avbrutt reise / tapte feriedager
- merutgifter ved hjemkallelse
- merutgifter på grunn av din eneste reisledsagers uventede akutte sykdom, ulykkesskade, uventede dødsfall eller hjemkallelse

5.2 Hva vi erstatter

Følgende utgifter erstattes etter et skadetilfelle som beskrevet i punkt 5.1.

5.2.1 Medisinske utgifter

Vi erstatter følgende medisinske utgifter:

- Lege og sykehusopphold.
- Medisiner og utstyr foreskrevet av lege på stedet.
- Behandling eller undersøkelser hos spesialist foreskrevet av lege på stedet.
- Behandling hos tannlege, inntil 5 000 per skadetilfelle.

5.2.2 Transport- og overnattingsutgifter

- Transport til/fra medisinsk behandling. Ved bruk av privatbil, refunderer vi 2,50 kroner per km.
- Merkostnader ved utsatt hjemreise, når planlagt hjemreise må utsettes etter ordre fra lege på stedet.
- Merkostnader ved endret reiserute, når videre reiserute må endres etter ordre fra lege på stedet.
- Hjemtransport eller medisinsk evakuering, når adekvat medisinsk behandling ikke kan gis på stedet.
- Ledsagelse til et behandlingssted, eller ved hjemtransport til Norge, når dette er forordnet av lege.
- Hjemtransport av kiste eller urne. I stedet for hjemtransport kan vi erstatte begravelse på stedet, med inntil 40 000 kroner.

5.2.3 Tilkallelse til skadestedet

Vi erstatter rimelige og nødvendige reise- og overnattingsutgifter for inntil to nære familiemedlemmer på grunn av din uventede, akutte og svært alvorlige eller livstruende sykdom, ulykkesskade eller uventede dødsfall.

Tilkallelse erstattes ikke når det allerede er bestemt at du i løpet av kort tid blir transportert hjem, eller du allerede er innlagt på sykehus eller institusjon på ditt hjemsted i Norge.

5.2.4 Hjemkallelse

Vi erstatter dine reiseutgifter til hjemsted i Norge når

- noen i din nærmeste familie blir alvorlig syk, alvorlig skadet i en ulykke eller dør uventet. Se punkt 1.1.
- din bolig, fritidsbolig eller forretning blir utsatt for plutselig og alvorlig skade som krever at du selv er tilstede.

Vi erstatter én hjemreise per skadetilfelle.

5.2.5 Kompensasjon for avbrutt eller tapt feriereise

Vi utbetaler kompensasjon hvis du, din eneste reiseledsager eller en medforsikret medreisende blir

- hjemkalt, evakuert eller transportert hjem etter forhåndsgodkjennelse fra oss. Kompensasjon utbetales for deg og alle medforsikrede medreisende som også må avbryte reisen.
- innlagt på sykehus eller beordret til sengeleie av behandlende lege på stedet. Kompensasjon utbetales for deg som ble syk og én medforsikret medreisende.

Beregning av kompensasjon

Det er reisens pris som danner grunnlaget for beregningen, og vi utbetaler kompensasjon for antall tapte dager i forhold til antall planlagte dager.

Med reisens pris menes det du har betalt for reise og overnatting. Hvis du reiser med din privatbil, beregnes reisens pris med 2,50 kroner per km. fra bostedsadressen din. Årlige kostnader for timesharebolig eller annen eiendom, eller utgifter som er betalt etter første syke- eller avbruddsdag, blir ikke regnet med.

Antall dager sengeleie regnes fra datoen du oppsøkte lege første gang, og kompensasjon ytes kun ved sengeleie innenfor reisens første 45 dager.

Vi erstatter inntil 2 000 kroner per person per dag, inntil reisens pris.

5.2.6 Returreise

I stedet for kompensasjon for avbrutt feriereise kan vi erstatte reiseutgifter til returreise etter erstatningsmessig hjemkallelse, evakuering eller

hjemtransport. Returreisen må finne sted innenfor den planlagte reisetiden for den avbrutte reisen.

5.2.7 Utflukter og arrangementer

Forhåndsbetalte utflukter og arrangementer som du ikke kan benytte, fordi legen forbyr deg å delta, refunderes med inntil 5 000 kroner per skadetilfelle.

Denne erstatningen utbetales ikke i tillegg til kompensasjon for avbrutt eller tapt feriereise, se punkt 5.2.5.

5.2.8 Din eneste reiseledsager

Vi erstatter dine reise- og overnattingsutgifter på grunn av din eneste reiseledsagers

- uventede og akutte sykdom, ulykkesskade eller uventede dødsfall på reisen.
- hjemkallelse fordi noen i dennes nærmeste familie blir alvorlig syk, alvorlig skadet i en ulykke eller dør uventet.

Vi erstatter inntil 60 000 kroner per skadetilfelle.

5.2.9 Psykologisk førstehjelp

Vi erstatter utgifter til psykologisk førstehjelp dersom du får en akutt psykisk krise som følge av at du eller noen i ditt reisefølge blir rammet av

- en alvorlig ulykke på reisen
- en annen plutselig og uforutsett hendelse på reisen, som for eksempel ran, overfall, voldtekt eller naturkatastrofe

Ved behov for behandling i Norge skal psykolog eller annet helsepersonell være anvist av Psykologvakten.

Vi erstatter inntil 20 000 kroner for behandling hos psykolog eller psykiater, i inntil 2 år etter at hendelsen inntraff.

5.3 Hva vi ikke erstatter

Vi erstatter ikke utgifter oppstått i sammenheng med

- behandling av sykdom eller skade etter at du er kommet tilbake til ditt hjemsted i Norge
- behandling, undersøkelse eller operasjon som du sto på venteliste for før avreise
- opphold og behandling ved private klinikker i Norden
- behandling eller abstinensbehandling i sammenheng med bruk eller misbruk av alkohol, medisiner eller narkotiske stoffer
- fortsatt opphold og behandling på reisemålet når hjemtransport er medisinsk forsvarlig
- at undersøkelse, behandling eller operasjon forårsaker komplikasjoner eller forverring
- feilbehandling eller feilmedisinering
- graviditetskomplikasjoner og fødsel fra og med uke 36
- utførelse av eller medvirkning til kriminell handling
- svært alvorlig sykdom i sluttstadiet

- sykehjems-, rekreasjons- eller kuropphold
- søk- og redningsaksjoner

5.4 Skadeoppgjørregler

Ved sykdom eller ulykke på reise skal du snarest søke lege på stedet og følge dennes anvisning om behandling.

5.4.1 Når du må kontakte oss

Du må kontakte oss

- dersom de medisinske utgiftene forventes å overstige 10 000 kroner
- ved alvorlig sykdom eller ulykkesskade
- ved behov for hjemreise, hjemtransport, tilkallelse, hjemkallelse og ledsagelse

Vår alarmsentral vil gi deg veiledning og sørge for at du får behandling ved et egnet behandlingssted. Vi vil også kunne stille betalingsgaranti overfor sykehus eller lege, slik at du selv slipper å legge ut for behandlingen.

For å sikre deg adekvat medisinsk behandling, forbeholder vi oss retten til å flytte deg til et egnet behandlingssted, eventuelt transportere deg hjem til Norge for behandling.

5.4.2 Dokumentasjonskrav

Følgende må sendes inn ved krav om erstatning:

- Kvitteringer for påløpte utgifter.
- Dokumentasjon fra lege på stedet som bekrefter
  - at utgiftene skyldes akutt sykdom, ulykkesskade eller uventet dødsfall.
  - sengeleie, avbrutt eller utsatt reise

Europeiske har rett til å innhente opplysninger fra leger og sykehus m.fl. som er nødvendige for behandlingen av den aktuelle sak.

5.4.3 Begrensinger i behandlingstiden

Erstatningsansvaret for en og samme sykdom eller ulykkesskade som krever fortløpende behandling er begrenset til de første 30 dager etter det første legebesøket.

Med Super reise er begrensningen 45 dager.

6 REISEULYKKE

6.1 Gyldighet

Forsikringen gjelder når en ulykkesskade rammer den forsikrede. Med ulykkesskade forstås fysisk skade på person forårsaket ved en plutselig og uforutsett ytre begivenhet, et ulykkestilfelle, som inntreffer i forsikringstiden.

Psykiske skader er ikke omfattet (se punkt 6.4.1).

6.2 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen gjelder ved

- dødsfall
  - livsvarig medisinsk invaliditet
  - behandlingsutgifter
- Vi erstatter vanlige og nødvendige behandlingsutgifter i Norge som påløper i løpet av de to første årene etter skaden til
- lege og tannlege
  - medisiner og for bindings saker foreskrevet av lege eller tannlege
  - kiropraktor-/fysioterapibehandling foreskrevet av lege
  - nødvendige reiseutgifter fra til hjemstedet for nødvendig behandling. Vi erstatter det rimeligste transportalternativ når det tas hensyn til din medisinske tilstand

Med Super reise erstatter vi behandlingsutgifter i inntil fire år etter skadedato.

Ved tannskader hos barn under 18 år refunderes også, etter forhåndsgodkjenning av oss, utgifter til første permanente tannbehandling (bro, krone o.l.) selv om sluttbehandlingen må utsettes ut over to år på grunn av barnets alder. Oppgjør skal dog skje senest 10 år etter utgangen av det året som skaden inntraff, basert på kostnadsoverslag fra tannlege og/eller tanntekniker.

Det er en forutsetning at utgiftene ikke kan kreves dekket fra annet hold.

6.3 Begrensninger

6.3.1 Alder

Etter fylte 70 år er forsikringssummen ved død 100 000 kroner.

6.3.2 Yrke og erverv

Forsikringen omfatter ikke ulykkesskade som skyldes utøvelse av yrke (se Lov om Yrkeskadeforsikring).

Personer som ikke anses som yrkesaktive:

- Barn og unge i skolepliktig alder.
- Studenter med brutto arbeidsinntekt inntil 1 G.
- Personer som avtjener militær førstegangstjeneste og repetisjonsøvelse.
- Pensjonister som har sluttet å utøve sitt yrke.
- Andre som ikke er yrkesaktive.

Yrkesutøvelse i forbindelse med bygging og vedlikehold av egen fritidsbolig som bare nyttes av forsikrede til private formål, er omfattet av forsikringen.

6.4 Hva forsikringen ikke omfatter

6.4.1 Psykiske lidelser, atferdsforstyrrelser, lærevansker og lignende

Forsikringen gir ikke rett til erstatning for psykiske lidelser, atferdsforstyrrelser, lærevansker og lignende

som omfattes av diagnosekodene fra og med F00 til og med F99, i henhold til ICD-10*, og følgene av slik lidelser.

*ICD-10 er 10. revisjon, med senere endringer, av den internasjonale statistiske klassifikasjonen av sykdommer og beslektede helseproblemer, fastsatt av Verdens Helseorganisasjon – WHO.

6.4.2 Sykdom, smitte og andre særlige tilstander
Forsikringen gjelder ikke ulykkesskade som skyldes sykdom, sykkelig tilstand eller anlegg for dette, for eksempel skader som oppstår i forbindelse med epileptiske anfall, bevissthetstap, hjerneslag e.l.

Forsikringen gjelder heller ikke følgende tilstander, selv om en ulykkeshendelse er utløsende årsak:

- slagtilfelle
- hjerteinfarkt
- kreft
- smertetilstander i rygg, med mindre smertene har oppstått som følge av røntgenologisk påvisbart brudd i ryggstøyle eller ryggvirvel, og bruddet skyldes en ulykkeshendelse
- infeksjonssykdommer, med mindre infeksjonen har kommet gjennom en vevsskade som følge av en ulykkeshendelse

Stikk og bitt av insekt regnes ikke som en ulykkeshendelse.

6.4.3 Medisinsk behandling/bruk av medikamenter
Forsikringen gjelder ikke ulykkesskade forårsaket ved medisinsk undersøkelse, behandling o.l. eller ved inntak av medikamenter, med mindre du er blitt behandlet på grunn av en ulykkesskade som Europeiske svarer for.

6.4.4 Forgiftning

Forsikringen gjelder ikke ulykkesskade som skyldes forgiftning av mat, drikke eller nytelsesmidler.

6.4.5 Arr og vansiring

Forsikringen gir ikke rett til erstatning for arr og vansiring som gir en invaliditetsgrad på mindre enn 15 %.

6.4.6 Tannskader

Tannskader gir ikke rett til invaliditetserstatning.

6.4.7 Deltagelse i profesjonell idrett

All sport og idrett som gir forsikrede brutto inntekt og/eller sponsormidler på mer enn 2 G per år (G = folketrygdens grunnbeløp).

6.4.8 Deltagelse i militære operasjoner

Deltakelse i fredsbevarende styrker eller andre lands og organisasjoners militære og paramilitære styrker.

6.4.9 Slagsmål, kriminelle handlinger og gjengjeldelsesforhold
Forsikringen gjelder ikke ulykkeskade som skyldes at du deltar i slagsmål, deltar eller medvirker til kriminelle handlinger eller er offer for gjengjeldelsesforhold i forbindelse med egen deltakelse i en straffbar handling, jf. FAL § 13-6.

6.4.10 Forsett og uaktsomhet
Har den forsikrede forsettlig fremkalt forsikringstilfellet er Europeiske ikke ansvarlig. Vi er likevel ansvarlig hvis den forsikrede på grunn av alder eller sinnstilstand ikke kunne forstå rekkevidden av sin handling. Vi svarer uansett ikke for selvmord eller forsøk på selvmord som skyldes sinnslidelse.

Dersom kravstilleren kan sannsynliggjøre at selvmordet skyldes en akutt sinnsforvirring, som skyldes ytre årsak og ikke en sinnslidelse, er vi likevel ansvarlig. Om uaktsom fremkalling av et forsikringstilfelle (se punkt 13.2).

6.4.11 Søk og redning
Forsikringen gjelder ikke utgifter ved leteaksjoner eller redningsaksjoner.

6.4.12 Behandlingsutgifter
Forsikringen omfatter ikke følgende behandlingsutgifter:

- Utgifter ved tannskade som skyldes tygging eller biting.
- Merutgifter til undersøkelse, behandling eller opptrening i private klinikker, helseinstitusjoner eller hos privatpraktiserende leger eller behandlere uten offentlig refusjonsrett.
- Utgifter til hjelpemidler.
- Transport fra skadested (se punkt 5.2.2).

6.5 Skadeoppgjørsregler

6.5.1 Lege- og spesialistklæringer
Både du og selskapet har rett til å innhente lege- og spesialistklæringer som har betydning for fastsettelsen av grunnlaget for erstatningsberegningen.

Dersom vi finner det nødvendig å innhente legeerklæring fra ny sakkyndig, skal dette begrunnes skriftlig.

Hvis du befinner deg utenfor Norge, kan vi kreve at du fremstiller deg for lege i Norge for vurdering av om vilkårene for erstatning foreligger. Vi betaler legens honorar, men ikke reiseutgifter til/fra Norge i denne forbindelse.

6.5.2 Samvirkende årsaker
Erstatningen reduseres forholdsmessig hvis andre forhold, sammen med ulykkeskaden, har medvirket til behandlingsbehov, medisinsk invaliditet eller forsikredes dødsfall.

6.5.3 Medisinsk invaliditet
Med medisinsk invaliditet menes den fysiske, varige funksjonsnedsettelsen som en bestemt skade erfaringsmessig forårsaker.

Invaliditetserstatning utbetales når forsikringstilfellet er inntruffet, når vi har mottatt et erstatningskrav med nødvendig dokumentasjon og har hatt rimelig tid til å kartlegge ansvarsforholdet og beregne vårt endelige ansvar. Erstatningen fastsettes på grunnlag av den invaliditetsgrad ulykkeskaden representerer og forsikringssummen.

Dersom et ulykkestilfelle fører til at du får flere skader, fastsettes invaliditetsgraden ut fra en samlet vurdering, på samme måte som for yrkesskade ("reduksjonsmetoden"). Medfører ulykkeskaden økning av en tidligere funksjonsnedsettelse, gjøres et fradrag i medisinsk invaliditet tilsvarende tidligere funksjonsnedsettelse. Når andre forhold medvirker til at den medisinske invaliditeten blir høyere enn skaden alene tilsier, ytes forholdsmessig erstatning (se punkt 6.5.2).

Den medisinske invaliditetsgraden fastsettes på grunnlag av invaliditetstabellene gitt av Sosialdepartementet i forskrift av 21.4.97, del II og III.

Det skal ikke tas hensyn til yrke, nedsatt evne til inntektsgivende arbeid (uføregrad), fritidsinteresser og lignende.

6.5.4 Dødsfall
Hvis forsikrede dør som følge av en ulykkeskade som har inntruffet i forsikringstiden, utbetales dødsfallserstatning. Retten til erstatning inntreffer på det tidspunktet forsikrede dør. Medfører ulykkeskaden dødsfall innen to år etter skadedato, utbetales dødsfallerstatning. Eventuell invaliditetserstatning som måtte være forskuddsbetalt for samme skade, kommer til fradrag. Dør for sikrede av annen årsak innen to år etter skadedato, betales verken dødsfalls- eller invaliditetserstatning.

Dør forsikrede senere enn to år etter skadedato, betales ikke dødsfallerstatning, men invaliditetserstatning etter den invaliditetsgrad skaden ville ha medført.

Ved dødsfall tilfaller erstatningen forsikringstaker.

Dersom forsikringstaker og forsikrede er samme person, tilfaller dødsfallserstatningen forsikredes ektefelle / registrerte partner, jf. FAL kapittel 15. Har ikke forsikrede slike, eller de ikke lenger er i live ved forsikredes død, tilfaller erstatningen forsikredes arvinger etter lov eller testamente i henhold til arvelovens bestemmelser. En person anses ikke som ektefelle eller registrerte partner etter avsnittet over,

når det på dødsfallstidspunktet er gitt bevilling til separasjon eller skilsmisse, selv om avgjørelsen ikke er rettskraftig eller endelig.

Dersom forsikrede på dødsfallstidspunktet ikke etterlater seg ektefelle, registrert partner eller barn under 21 år i live, er forsikringssummen 100 000 kroner.

6.5.5 Begunstigelse

Ønsker forsikringstaker at utbetalingen ved død skal tilfalle spesielt utpekte personer, begünstigede, må dette avtales med oss. Hvis samboer er oppnevnt som begünstiget uten å være navngitt, skal slik samboer forstås som en person avdøde, på dødsfallstidspunktet, levde sammen med i et ekteskapsliknende forhold og de to har hatt felles folkeregistrert bostedsadresse de siste to årene, eller den person som har felles barn og felles bolig med forsikrede. En person regnes ikke som samboer dersom det på dødsfallstidspunktet forelå forhold som var til hinder for at lovlig ekteskap kunne inngås, eller at det er åpenbart at et faktisk samlivsbrudd har funnet sted på et tidligere tidspunkt.

7 ANSVAR

Gjelder bare på reiser utenfor Norden.

7.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter den skade du som privatperson blir holdt erstatningsansvarlig for etter gjeldende rett i den enkelte land. Med skade forstås personskade eller tingskade. Personskade er inntruffet når en person skades, påføres sykdom eller dør. Tingskade er inntruffet når løsøre, herunder dyr, eller fast eiendom skades eller går tapt, eller når elektronisk lagret informasjon forvaskes eller går tapt. Økonomisk tap som følge av en dekningsmessig skade regnes som en del av skaden. Skaden må være konstatert av deg eller av skadelidte i løpet av forsikringstiden.

Skaden vurderes under den forsikring som gjaldt da skaden først ble konstatert. Alle skader som skyldes samme hendelse regnes som ett skadetilfelle og legges til det tidspunkt da første skade ble konstatert.

7.2 Hva forsikringen ikke omfatter

Europeiske dekker ikke ansvar du pådrar deg

- når ansvaret alene bygger på garanti, kontrakt, løfte, tilsagn eller annen avtale inngått før eller etter at skaden er konstatert
- for skade på ting du leier, låner, bruker eller oppbevarer
- for ærekrenkelse, oppreisning eller bøter, jf. Lov av 13.juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning §§ 3-5 og 3-6.
- overfor ektefelle/samboer, foreldre/steforeldre/fosterforeldre/svigerforeldre

e/søsken, barn/stebarn/fosterbarn samt deres ektefeller/samboere. Det er familieforholdet på det tidspunkt da skaden inntreffer som legges til grunn

- overfor virksomhet som drives eller disponeres av deg, eller hvor du eller familien din har vesentlige eierinteresser
- som eier, fører eller bruker av motorkjøretøy, arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri. Likevel omfattes rettslig ansvar som eier, fører eller bruker av arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri som ikke kan kjøres fortere enn 10 km/t med totalvekt inntil 750 kg og som kun brukes på/i tilknytning til egen eiendom.
- Rullestol med motor og annet tilsvarende motorisert forflytningshjelpemiddel for bevegelsehemmede, regnes ikke som motorkjøretøy når det ikke kan kjøres fortere enn 10 km/t. Motorisert innretning beregnet for barn anses ikke som motorkjøretøy når den er sperret for en maksimal hastighet på inntil 6 km/t og ikke veier over 50 kg.
- som eier, fører eller bruker av seilbåt eller motordrevet fartøy (seilbrett, kano og kajakk regnes ikke som båt i denne sammenheng)
- som eier, fører eller bruker av luftfartøy (hangglider/paraglider uten motor regnes ikke som luftfartøy i denne sammenheng)
- som eier, fører eller bruker av registrert trav eller galopphest
- for tingskade oppstått ved gravings-, piggings-, sprengnings-, pelings- og rivningsarbeid. Som sprengning regnes også bruk av ekspanderende masse
- for det objektive ansvar du har for dine barns skadeforvoldelse, jf. Lov av 13.juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning § 1-2
- under utøvelse av yrkes- eller ervervsvirksomhet
- som eier av fast eiendom
- for skade som er voldt ved forsettlig handling eller unnlattelse og følger av slik skade
- for forurensing av luft, vann eller grunn, eller skade som følger herav, med mindre årsaken er plutselig og uforutsett. Som forurensing regnes også støv, støy, larm, lukt, lys og bestråling
- ved overføring av smittsom sykdom mellom mennesker, uansett på hvilken måte smitten finner sted
- for tingskade ved sopp og råte eller på grunn av langsom inntrengning av fuktighet

Sikkerhetsforskrift: Du skal sørge for å oppfylle/følge myndighetenes krav/regler om tilsyn, oppbevaring og kontroll av tanker, herunder beholdere, med brannfarlig væske og andre kjemikalier. Om følgen av å ikke overholde sikkerhetsforskriften (se punkt 13.2).

7.3 Skadeoppgjørsregler

7.3.1 Dine plikter

Skade som kan føre til erstatningskrav, skal meldes oss straks. Når erstatningskrav er reist mot deg eller oss, plikter du straks å gi selskapet alle opplysninger av betydning for sakens behandling og på egen bekostning å utføre de undersøkelser og utredninger vi finner nødvendige. Du plikter å møte ved forhandlinger eller rettergang. Hvis du uten vårt samtykke innrømmer erstatningsplikt eller forhandler om erstatningskrav, er dette ikke bindende for oss.

7.3.2 Erstatningen

Når et erstatningskrav er omfattet av forsikringen, skal Europeiske utrede om erstatningsansvar foreligger, forhandle med kravstilleren og om nødvendig prosedere saken for domstolene. Vi betaler våre egne omkostninger ved avgjørelse av erstatningsspørsmålet selv om forsikringssummen derved overskrides.

Eventuelle omkostninger til ekstern advokat og annen sakkyndig bistand valgt eller godkjent av oss, betales av oss.

Hvis erstatningskravet og/eller grunnlaget for dette dels omfattes og dels faller utenfor forsikringen, fordeles omkostningene etter partenes økonomiske interesse i saken. Er vi villig til å forlike saken eller stille forsikringssummen til disposisjon, erstattes ikke omkostninger som senere påløper. Vi har rett til å betale enhver erstatning direkte til skadelidte.

Vår samlede erstatningsplikt er inntil 10 000 000 kroner per skadetilfelle. Saksomkostninger dekkes i tillegg.

Med Super reise er vår samlede erstatningsplikt inntil 15 000 000 kroner per skadetilfelle.

8 RETTSHJELP

Gjelder bare på reiser utenfor Norden.

8.1 Hva vi erstatter

Utgifter til advokathjelp/juridisk bistand erstattes dersom du som privat person blir part i en rettsvist som krever juridisk bistand før reisen er avsluttet. Idømte saksomkostninger er ikke omfattet.

8.2 Hva vi ikke erstatter

Forsikringen dekker ikke utgifter ved rettsvist som

- har sammenheng med ditt yrke eller erverv, herunder oppgjør etter yrkesskadeforsikringsloven og yrkesskadeforskriften kapittel 1-7
- gjelder din faste eiendom eller kjøp/salg av eiendom eller leierett (timeshare)

- har sammenheng med separasjon, skilsmisse, barnefordeling, samværsrett, farskap, arv, krav om omstøtelse av gave, underholdningsbidrag, bodeling, oppløsning av økonomiske fellesskap etablert av samboere, oppløsning av husstandsfellesskap og skiftesaker
- alene hører inn under namsmyndighetene, bortsett fra tvist i husleieforhold
- gjelder vekselsak, inkassosak hvor fordringen er ubestridt, gjeldsforhandlingssak og sak som gjelder konkurs- eller akkordforhandling dersom du er konkurs- eller akkordskyldner
- gjelder motorkjøretøy, arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri. Allikevel omfattes tvist som eier, fører eller bruker av arbeidsmaskin med eget fremdriftsmaskineri som ikke kan kjøres forttere enn 10 km/t med totalvekt inntil 750 kg og som kun brukes på/i tilknytning til egen eiendom
- gjelder båt/luftfartøy. Kano, kajakk og seilbrett anses ikke som båt. Hang- og paraglider uten motor anses ikke som luftfartøy
- gjelder registrert trav- eller galopphest, eller når du er part i egenskap av eier, fører eller bruker av slik.
- gjelder eller har sitt utspring en straffbar handling, straffesak, ærekrenkelsesak og erstatningskrav i slike saker, og sak om erstatningsplikt etter det enkelte lands lovgiving
- åpenbart ikke kan vinne frem
- er ekspropriasjonssak eller skjønnssak hvor du søker å få rettighet over en annen eiendom
- gjelder offentlig forvaltningsvedtak. Likevel dekkes utgifter ved søksmål når den administrative klagerett er fullt utnyttet. I tilknytning til søksmål er enhver utgift pådratt under forvaltningsbehandlingen unntatt fra denne dekning
- gjelder advokatsalær eller utgifter til sak kyndige
- gjelder utgifter i personskadesaker etter bilansvarsloven, før motorvognens trafikkforsikringsselskap har sendt skriftlig avslag om å dekke dine nødvendige og rimelige utgifter til juridisk bistand før saksanlegg
- gjelder utgifter påløpt før tvist er oppstått
- gjelder erstatningsoppgjør under denne eller andre forsikringsavtaler du er omfattet av i Europeiske eller If Skadeforsikring

8.3 Skadeoppgjørsregler

Vil du søke erstatning under rettshjelpsforsikringen, må du underrette oss snarest mulig og senest ett år etter at advokat er engasjert. Underretningen skal skje skriftlig. Du velger selv en advokat som etter sakens art og ditt bosted passer for oppdraget. Du plikter å begrense utgiftene mest mulig og bærer selv omkostninger forårsaket uten rimelig grunn.

Vi kan kreve å bli holdt underrettet om omfanget av de utgifter som kreves dekket under forsikringen og

har samme rett som deg til å få dokumentert hvordan advokaten har beregnet sitt salær. Medgått tid skal spesifiseres.

9 EVAKUERING

Vi erstatter nødvendige og dokumenterte merutgifter til reise og overnatting ved evakuering til nærmeste sikre destinasjon eller til hjemsted i Norge når årsaken til evakueringen er

- krig, terrorhandling, opprør eller lignende alvorlig forstyrrelse av den offentlige orden. Med terrorhandling forstås en rettsstridig, skadevoldende handling rettet mot allmennheten, herunder voldshandlinger eller farlig spredning av biologiske eller kjemiske substanser og som fremstår å være utført i den hensikt å utøve innflytelse på politiske, religiøse eller andre ideologiske organer eller for å fremkalle frykt. Evakueringen skal skje i henhold til Utenriksdepartementets evakueringsråd for det aktuelle området. Det forutsettes at området ble ansett som fredelig før du reiste dit. Generelle vilkår punkt 1.2 fravikes.
- naturkatastrofe på reise utenfor Norge. Med naturkatastrofe forstås jordskjelv, vulkanutbrudd og annen katastrofe som skyldes plutselige og voldsomme naturkrefter av en helt ekstra ordinær voldsomhet, styrke og utbredelse. Evakueringen skal skje i henhold til stedlig myndighet, Utenriksdepartementets anbefaling etter avtale med oss. Generelle vilkår punkt 1.3 fravikes.
- epidemi som bryter ut på reise utenfor Norge. Med epidemi menes smittsom alvorlig sykdom som sprer seg hurtig mellom mennesker.

Evakueringen skal skje i henhold til norske myndigheters anbefaling.

Vi erstatter merutgifter inntil retur til destinasjon eller hjemsted i Norge er mulig, maksimalt i 30 dager etter at hendelsen inntraff.

Kompensasjon for tapte feriedager etter evakuering til Norge erstattes etter reglene i punkt 5.2.5.

10 KJÆLEDYR - VETERINÆRUTGIFTER

10.1 Hva er forsikret

Forsikringen gjelder for kjæledyr som du eier og som er med på reise ut fra forsikringsadressen i Norge (se punkt 1.3). Det er en forutsetning at dyret er ID-merket og vaksinert i henhold til det regelverk som gjelder for EU/EØS. Forsikringen gjelder ikke for dyr som skal delta på utstillinger, i konkurranser eller som bare skal brukes i avl.

10.2 Hva vi erstatter

Vi erstatter inntil 1 000 kroner per skadetilfelle for nødvendige og dokumenterte veterinærutgifter som skyldes akutt sykdom eller ulykkesskade inntruffet på reise utenfor Norden, innen EU/EØS.

Med Super reise omfattes også:

11 EGENANDEL LEIEBIL PÅ FERIEREISE

11.1 Hva forsikringen omfatter

Forsikringen erstatter egenandelen du som leietaker blir holdt ansvarlig for i henhold til leiekontrakten dersom

- leiebilen blir stjålet eller skadet
- nøkkelen til leiebilen blir tapt eller skadet

Hendelsen må skje i løpet av en feriereise med minst én overnatting, i leieperioden.

11.2 Hva forsikringen ikke omfatter

Forsikringen omfatter ikke

- andre kjøretøy enn bil
- leiebil på tjenestereiser
- bil du har leid av privatperson

11.3 Dokumentasjonskrav

Leiekontrakten og kvittering for betalt egenandel må sendes inn ved krav om erstatning.

12 TILLEGGSFORSIKRING FOR EKSPEDISJONER

12.1 Ekspedisjon

Tilleggsforsikringen gjelder også ekspedisjoner, det vil si spesielt risikofylte turer til steder hvor det er dårlig infrastruktur, langt til nærmeste sykehus eller vanskelig å få tak i helsepersonell eller transport.

Eksempler på ekspedisjoner er

- turer til Arktis, Antarktis, Sibir, Amazonas, Himalaya, Andesfjellene og Nord-Canadas villmark
- skiturer på Grønland, sykling gjennom Sahara og toppturer i Alpene
- turer på fjell over 5 000 meter

13 FELLES BESTEMMELSER

13.1 Opplysningsplikt

I forbindelse med inngåelsen eller fornyelse av en forsikringsavtale kan vi be om opplysninger om forhold som kan ha betydning for vår vurdering av risikoen. Forsikringstakeren og den forsikrede skal gi riktige og fullstendige svar på våre spørsmål.

Forsikringstaker og den forsikrede skal også på eget initiativ gi opplysninger om forhold som han eller hun

må forstå er av vesentlig betydning for vår vurdering av risikoen (FAL §§ 4- 1, 4-3, 13-1 og 13-5). Har forsikringstakeren eller den forsikrede svikaktig forsømt opplysningsplikten, og det er inntruffet et forsikringstilfelle, er vi uten ansvar.

Har forsikringstakeren eller den forsikrede ellers forsømt sin opplysningsplikt, kan vårt ansvar settes ned eller falle bort (FAL §§ 4-2, 13-2 og 13-4).

Er det oppstått tap eller skade, har du bevisbyrden for at forsikringstilfellet har inntruffet. Du har også bevisbyrden for at forsikringstilfellet har medført utgifter/merutgifter i henhold til gjeldende vilkår.

13.2 Aktsomhet

13.2.1 Om sikkerhetsforskrifter

Forsikringen har sikkerhetsforskrifter som skal forebygge eller begrense tap/skade, og disse skal overholdes. Er en sikkerhetsforskrift brutt kan vårt erstatningsansvar settes ned eller falle bort. Et slikt forbehold kan ikke gjøres gjeldende dersom det ikke er noe eller bare lite å legge deg til last, eller dersom forsikringstilfellet ikke skyldes overtredelsen.

Selv om vi kan gjøre gjeldende at en sikkerhetsforskrift er overtrådt, kan vi likevel pålegges delvis ansvar. Ved avgjørelsen skal det legges vekt på arten av sikkerhetsforskriften som er overtrådt, skyldgraden, skadeforløpet om du var i selvforskyldt rus og forholdene ellers (FAL §§ 4-8 og 13-9).

13.2.2 Forsettlig fremkallelse av forsikringstilfellet
Har du forsettlig fremkalt forsikringstilfellet, er vi ikke ansvarlig. Har du grovt uaktsomt fremkalt forsikringstilfellet eller økt skadens omfang, kan vårt ansvar settes ned eller falle bort. Ved avgjørelsen skal det legges vekt på skyldgraden, skadeforløpet, om du var i selvforskyldt rus, hvilken virkning nedsettelse eller bortfall av ansvar vil få for den/de som har krav på forsikringen eller for andre personer som er økonomisk avhengig av deg og forholdene ellers. Vi kan ikke påberope reglene dersom du på grunn av alder eller sinnstilstand ikke kunne forstå rekkevidden av din handling (FAL §§ 4-9, 13-8 og 13-9).

13.2.3 Plikt til å melde fra om skade

Er et forsikringstilfelle inntruffet skal du snarest melde fra til oss. Vil du fremme et erstatningskrav, skal du gi oss de opplysninger og den dokumentasjon som er tilgjengelig for deg og som vi trenger for å ta stilling til kravet og utbetale erstatningen (FAL §§ 8-1 og 18-1).

13.2.4 Skadebegrensning

Er det oppstått tap/skade/utgifter, skal du gjøre det som med rimelighet kan ventes av deg for å avverge eller begrense skadens omfang og følge de pålegg

selskapet gir for å begrense omfanget av sitt ansvar (FAL §§ 4-10, 13-11 og 13-12).

Oppstår det skade/tap/utgifter som følge av at du forsettlig eller grovt uaktsomt har forsømt dine plikter eller latt være å følge et pålegg som du plikter å etterkomme, kan vårt ansvar settes ned eller falle bort (FAL §§ 4-10 og 13-12).

13.2.5 Identifikasjon

Dersom din rett til erstatning bortfaller helt eller delvis som følge av dine handlinger eller unnlatelser, får dette samme virkning også ved tilsvarende handlinger eller unnlatelser gjort av din medforsikrede ektefelle, samboer eller partner (FAL § 4-11).

13.3 Dobbeltforsikring/regress

Dersom det er flere som er ansvarlig for ditt tap eller din skade, overtar vi din rett til erstatning for det beløp du har fått utbetalt fra oss.

Er det flere forsikringer som omfatter samme tap eller skade, kan du velge hvilket forsikrings-selskap du vil bruke inntil ditt totale tap er dekket.

Erstatningen utliknes forholdsmessig mellom selskapene etter omfanget av det enkelte selskapsansvar for tapet (FAL § 6-3).

Har selskapet utbetalt erstatning for et tap eller en skade som etter forsikringsavtalen ikke er omfattet, plikter du, eller den du kan identifiseres med, å betale erstatningen tilbake.